Bezoekadres Leudalplein 1, 6093 HE Heythuysen
Postadres Postbus 3008, 6093 ZG Heythuysen
Aantal pagina's: 8

Gemeente leudal

Dorpsraad Buggenum
De heer F Emonts

Ons kenmerk LE2021UIT/2253
Uw kenmerk
BSN nummer
Behandeld door J. Plagge

Telefoonnummer (0475) 85 90 00
Fax (0475) 85 99 22
E-mail info@leudal.nl
Internet www.leudal.nl

Datum 28 september 2021
Verzenddatum 30 september 2021

Onderwerp Dorpsraad Buggenum: evaluatie hoogwater Buggenum juli 2021

Geachte heer Emonts,

Nogmaals dank voor uw mail en brief namens Dorpsraad Buggenum waarin u de ervaringen vanuit Buggenum met ons deelt.

Nooit eerder ging er afgelopen zomer zo'n enorme hoeveelheid water door de Maas en zijn zijrivieren. Ook de gemeten hoeveelheden neerslag waren ongekend, zeker voor de zomer. De overstroming heeft records gebroken, qua neerslag, afvoer en schade.
Vragen over beschikbaarheid van materieel/materiaal en menskracht kunnen niet los gezien worden van het gegeven dat er op dat moment in het hele stroomgebied van de Maas (en een diverse uitwaterende zijrivieren) 'alle hens aan dek' gold.

Net als u willen wij vanuit de gemeente, samen met de Veiligheidsregio Limburg Noord (VRLN), Waterschap Limburg en Rijkswaterstaat zo snel mogelijk een compleet beeld hebben van de hoogwatercrisis die zich in onze provincie voltrok. Zo kunnen we naar de toekomst het bestaande draaiboek omtrent hoogwater aanvullen en optimaliseren en bezien of, en zo ja, welke rol daarin weggelegd kan zijn voor een lokaal calamiteitenplan.

De bestrijding van de hoogwatercrisis in juli 2021 jl. is vanuit de Veiligheidsregio's aangestuurd. De gemeenten, het Waterschap en de Rijkswaterstaat maken hier onderdeel van uit. Beide Veiligheidsregio's evalueren de crisisbestrijding. De Maasgemeenten, het Waterschap Limburg en de Rijkswaterstaat participeren hierin. Ook wordt er binnen de eigen organisaties geëvalueerd.

We hebben uw vragen beantwoord aan de hand van de huidige stand van zaken. Zolang we in afwachting zijn van de resultaten van de evaluaties, kunnen we bij sommige vragen alleen procesinformatie geven. De uitkomsten zijn naar verwachting eind dit jaar of begin volgend jaar beschikbaar.

Op 4 oktober vindt vanuit de gemeente Leudal een bijeenkomst in de Bombardon plaats in verband met de hoogwatercrisis. Hiervoor bent u uitgenodigd.

Namens Veiligheidsregio Limburg Noord (VRLN), Waterschap Limburg en Rijkswaterstaat,

Gemeente leudal

Hoogachtend,
BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEUDAL

De gemeentesecretaris,

mr. drs. J.J.Th.L. Geraedts

De burgemeester,

D.H. Schmalschläger

Gemeente leudal

Beantwoording vragen

Dijken en dijkbewaking

1. **Wanneer is de gemeente Leudal geïnformeerd door de Veiligheidsregio Limburg-Noord over een mogelijk risico op overstroming?**

Deze vraag kunnen de Veiligheidsregio en gemeente Leudal als volgt beantwoorden:

In de Veiligheidsregio Limburg-Noord zijn afspraken gemaakt vanaf welke waterafvoeren er een voorwaarschuwing hoogwater door Rijkswaterstaat wordt afgegeven. Enkele malen per jaar ontvangt de gemeente Leudal voorwaarschuwingen hoogwater van de Veiligheidsregio en treft de gemeente maatregelen conform het hoogwaterplan en de verwachte waterstanden.

De eerste voorwaarschuwing hoogwater juli is maandagavond 12 juli door de gemeente ontvangen. Deze is opgevolgd door nieuwe hoogwaterberichten. Op basis van deze berichten was er op maandag geen sprake van overstroming van de binnendijkse gebieden Leudal.

Maandagavond 12 juli zijn LLTB, natuurbeheerders en gemeenten geïnformeerd en gevraagd om knelpunten in de uiterwaarden te inventariseren.

Dinsdag 13 juli is omstreeks 12:00 uur vanuit de Veiligheidsregio's naar alle inwoners (via online kanalen) én gemeenten gecommuniceerd over wateroverlast en hoogwater Maas/ zijrivieren. Gemeenten zijn gevraagd deze communicatie via eigen kanalen te delen.

In de nacht van donderdag 15 juli op vrijdag 16 juli is de burgemeester geïnformeerd over een mogelijk risico op overstroming kern Buggenum.

2. **Is bij de berekening van overstromingsgevaar rekening ermee gehouden dat de hoogte van de dijken in ca. 25 jaar tijd met 26 centimeter, van +20.56 m. NAP naar +20.30 m. NAP, ingeklonken is? Zo niet waar is het dan mis gegaan?**

Deze vraag kan op dit moment nog niet beantwoord worden door Waterschap Limburg. Net als u, wil ook Waterschap Limburg zo snel mogelijk een compleet beeld hebben van de hoogwatersituatie die zich in onze provincie voltrok. Zodra de uitkomsten van de evaluaties beschikbaar zijn, waarschijnlijk eind dit jaar of begin volgend jaar, beantwoorden wij deze vraag inhoudelijk.

3. **Hoe kan het zijn dat de verschillende betrokken instanties het niet eens kunnen worden over de voorspellingen van de waterstanden?**

Het Waterschap Limburg, de Veiligheidsregio en de Rijkwaterstaat geven aan dat maatregelen om schade van hoogwater te beperken, worden genomen op basis van prognoses. In de loop van de tijd worden deze voorspellingen aangepast, en getoetst aan de daadwerkelijke situatie. Ook de hoogte en duur van de golf kan veranderen in de tijd dat het water door heel Limburg (van Maastricht tot Mook) trekt. Zo kan het gebeuren dat eerdere voorspellingen worden bijgesteld.

4. **De vrijwillige dijkwacht van Waterschap Limburg heeft vrijdagnacht 16 juli om 24.00 uur en zaterdagochtend 17 juli om 6.00 uur een dijkcontrole gedaan. Waarom wordt de dijk niet frequenter geïnspecteerd tijdens een dergelijke kritieke situatie?**

Deze vraag kan op dit moment nog niet beantwoord worden door het Waterschap Limburg. Zoals eerder aangegeven beantwoord het Waterschap deze vraag inhoudelijk zodra de uitkomsten van de evaluaties beschikbaar zijn.

Gemeente leudal

5. Waarom is de vrijwillige dijkwacht beperkt tot dijkinspecties? Zij kunnen de inwoners, die daarom vragen, ook informeren over de situatie/toestand van de dijken de te verwachten waterstand.

Deze vraag kan net als voorgaande vraag op dit moment nog niet beantwoord worden door Waterschap Limburg. Zoals eerder aangegeven beantwoord het Waterschap deze vraag inhoudelijk zodra de uitkomsten van de evaluaties beschikbaar zijn.

6. Waarom vragen de dijkwachten de inwoners die 's nacht de dijken monitoren niet of zij iets bijzonders hebben gezien? Indien zij dit doen, voelen inwoners zich tenminste serieus genomen in hun ongerustheid, en dan hebben de dijkwachten ook actuele informatie waar ze baat bij hebben.

Deze vraag kan net als vraag 5 op dit moment nog niet beantwoord worden door Waterschap Limburg. Zoals eerder aangegeven beantwoord het Waterschap deze vraag inhoudelijk zodra de uitkomsten van de evaluaties beschikbaar zijn.

7. Waarom waren tijdens de hoogste waterstand tijdelijk geen zandzakken beschikbaar om de dijken te versterken?

De Veiligheidsregio Limburg Noord heeft via onder andere het lokale crisisteam van de gemeente Leudal op woensdagmiddag vernomen dat er in het zuiden van onze regio binnen enkele gemeenten een tekort was aan zandzakken. Deze zijn direct in ruime mate besteld en vervolgens via de Veiligheidsregio gedistribueerd naar de betreffende gemeenten.

De gemeente Leudal heeft tijdens de hoogwatercrisis het lokale draaiboek gevolgd. Toen op donderdag duidelijk werd dat de situatie veranderde, is zo snel mogelijk een vulstation ingericht en zijn zandzakken gevuld.

Op donderdag 17.00 uur werd een zandzakkentelefoonlijn ingesteld. Op donderdagavond en vrijdagochtend zijn alle bestellingen van particulieren opgenomen en zo snel mogelijk ter plekke afgeleverd.

Op vrijdag is een korte periode een tekort geweest aan zandzakken. Er bleken op dat moment geen beschikbare zakken bij het Regionaal Coördinatiecentrum (RCC) te zijn. Deze werden met vertraging geleverd. Toen hebben heeft de gemeente een partij zandzakken van een lokale handelaar opgekocht en verspreid.

Informatie/communicatie en evacuatie inwoners

8. Waarom heeft de gemeente Leudal op donderdag 15 juli de inwoners nog niet geïnformeerd over een mogelijke dreiging van overstroming? Dan hadden inwoners voldoende tijd om maatregelen te nemen. Dit had veel vragen, onrust en onzekerheid kunnen wegnemen.

De beantwoording van deze vraag hebben de Veiligheidsregio en de gemeente Leudal samen opgepakt. Hieronder een korte tijdlijn.

Donderdag 15 juli
In de nacht van donderdag 15 juli op vrijdag 16 juli is de burgemeester geïnformeerd over een mogelijk risico op overstroming kern Buggenum.

Vrijdag 16 juli
7.30 uur: besluit burgemeester om gebieden binnen Leudal (moet zijn Buggenum) te evacueren gedeeld op facebook. Oproep gemeentelijke kanalen te blijven volgen. Exacte aanduiding gebieden volgt in de ochtend.

Op vrijdag direct na de middag is bij bewoners persoonlijk aangebeld en bewoners die niet thuis waren hebben allemaal een brief ontvangen. Hierbij werd later op de dag de adressen waar bewoners niet thuis waren nogmaals bezocht.

9. Waarom werd op donderdag 16 juli in de gemeente Leudal nog geen noodverordening afgekondigd terwijl de buurgemeenten Maasgouw en Peel en Maas dat wel deden?

Vanuit de gemeente worden de voorspellingen hoogwaterstand die de gemeente via de Veiligheidsregio Limburg Noord ontvangt, vertaald naar de plaatselijke situatie. Op donderdag was het beeld dat de getroffen voorzieningen en de uitgezette acties voldoende zouden zijn om de bewoners van Buggenum te beschermen. Zodra dit beeld veranderde, leidde het tot het instellen van een noodverordening.

10. De gemeente Leudal heeft op vrijdagochtend 17 juli om 8.30 uur, via Facebook en de website, kenbaar gemaakt dat delen van Buggenum geëvacueerd moeten worden. Pas in de loop van de middag gaan medewerkers van de gemeente de betreffende inwoners huis-aan-huis informeren. Sommige zelfs pas op een tijdstip nadat de evacuatie al plaats had moeten vinden. Waarom is dit niet gelijk om 8.30 uur gebeurd? Diverse inwoners beschikken niet over deze modernere informatiekanalen. Wanneer de mensen om 8.30 uur persoonlijk waren geïnformeerd, had dit een hoop onzekerheid en onrust kunnen wegnemen, en hadden de inwoners zich beter kunnen voorbereiden op de evacuatie later die dag.

Vanuit communicatie Veiligheidsregio Limburg Noord is continu opgeroepen via online kanalen en calamiteitenzender L1 om te kijken naar kwetsbaren en buurtgenoten om te kijken of zij over de informatie beschikten en eventueel hulp nodig hebben.

De gemeente Leudal heeft direct na de middag op vrijdag 16 juli alle adressen huis-aan-huis bezocht om mensen persoonlijk te informeren. Hierbij is in de ochtend eerst geïnventariseerd welke adressen moesten evacueren, zodat er geen mensen werden vergeten bij de evacuatie.

Bewoners die niet thuis waren ontvingen allemaal een brief. Later op de dag zijn medewerkers van de gemeente Leudal nogmaals langsgegaan. Dit is opgestart, zodra bij de gemeente de prognoses van de hoogte van het water bekend waren. Hierbij zijn we uitgegaan van het meest extreme scenario (zie ook beantwoording bij vraag 9).

11. Waarom ontbraken in de evacuatiebrief onderstaande zaken?

- **Een plattegrond met het te evacueren gebied;**
- **De dorpelhoogte per woning en de verwachte waterstand, zodat mensen weten op welke hoogte ze hun spullen veilig moeten stellen;**
- **De plek waar juiste informatie over de waterstanden te vinden is;**
- **Een crisistelefoonnummer waar inwoners met vragen terecht kunnen;**
- **De manier waarop woningen bewaakt worden tegen plunderaars.**

De meeste door u gevraagde informatie was op dat moment nog niet voorhanden bij de gemeente Leudal. Als gemeente vonden we het belangrijk om in eerste instantie geen risico te nemen en mensen zo snel mogelijk te waarschuwen om spullen veilig te zetten en te evacueren. Daarna zijn alle genoemde punten verder uitgewerkt, georganiseerd en is er operationeel uitvoering aan gegeven.

Om te zorgen dat inwoners wel op de hoogte konden blijven, verwezen we in onze brief naar de website van de gemeente Leudal waar steeds de meeste actuele informatie gedeeld werd, zoals

- Risicogebieden zoals aangegeven door de Veiligheidsregio

- Plek van juiste informatie over waterstanden (Maas waterinfo.nl en zijrivieren/beken waterstandlimburg.nl). Deze info is opgenomen op website VRLN en in communicatie met gemeenten.
- Crisistelefoonnummer: inwoners zijn verwezen vanuit VRLN naar contacttelefoonnummers van gemeenten en er is een landelijk crisisinformatienummer ingesteld waar inwoners terecht konden voor vragen.

Deze informatie ontvingen wij van de Veiligheidsregio.

12. Diverse vragen omtrent de informatievoorziening en gang van zaken omtrent de levering van zandzakken:

Onderstaande deelvragen zijn beantwoord door de gemeente Leudal.

Waarom hebben niet alle geëvacueerde woningen op voorhand zandzakken ontvangen, zonder dat men hiervoor moet gaan bellen?

De Veiligheidsregio Limburg Noord heeft via onder andere het lokale crisisteam van de gemeente Leudal op woensdagmiddag vernomen dat er in het zuiden van onze regio binnen enkele gemeenten een tekort was aan zandzakken. Deze zijn direct in ruime mate besteld en vervolgens via de Veiligheidsregio gedistribueerd naar de betreffende gemeenten.

De gemeente Leudal heeft tijdens de hoogwatercrisis het lokale draaiboek gevolgd. Toen op donderdag duidelijk werd dat de situatie veranderde, is zo snel mogelijk een vulstation ingericht.

Op donderdag 17.00 uur werd een zandzakkentelefoonlijn ingesteld. Op donderdagavond en vrijdagochtend zijn alle bestellingen van particulieren opgenomen en zo snel mogelijk ter plekke afgeleverd.

Op vrijdag is een korte periode een tekort geweest aan zandzakken. Er bleken op dat moment geen beschikbare zakken bij het Regionaal Coördinatiecentrum (RCC) te zijn. Deze werden met vertraging geleverd. Toen hebben heeft de gemeente een partij zandzakken van een lokale handelaar opgekocht en verspreid.

Waarom hebben oudere inwoners (o.a. bewoners van de seniorenwoningen aan de Dorpsstraat) geen hulp gekregen bij het plaatsen van de zandzakken?
Waar dit nodig was en bekend, is aan mensen hulp aangeboden. De Buitendienst van de gemeente Leudal was aanwezig om de nodige hulp te bieden.

Waarom waren niet voldoende zandzakken voorradig op vrijdag 16 juli?
Alle zandzakken die besteld zijn, zijn ook geleverd. We hebben twee keer een zending bij de Veiligheidsregio afgehaald die door vrijwilligers zijn gevuld. Daarnaast zijn er nog volle zandzakken bij een handelaar gekocht. Op donderdagavond en vrijdagochtend zijn alle bestellingen van particulieren opgenomen en zo snel mogelijk ter plekke afgeleverd.

<u>Veiligheid</u>

13. Waarom hebben politie c.q. handhaving op vrijdag en zaterdag geen adequate wegafzettingen gedaan om te voorkomen dat ramptoeristen en mogelijke plunderaars het evacuatiegebied en de kwetsbare dijken betraden? Op vrijdagavond was het zeer druk rondom en op de dijk, terwijl de waterstand van de Maas zeer snel steeg.

De gemeente Leudal heeft wegafzettingen geplaatst. Daarnaast is er toezicht gehouden in het gehele hoogwatergebied in de gemeente door boa's en politie. Er gold op dat moment

een noodverordening en er is continu op alle kanalen en vanuit alle partijen opgeroepen de dijken niet te betreden. Helaas zijn op sommige momenten wegafzettingen aan de kant gezet c.q. genegeerd.

Coördinatie

14. **Waarom stuurde de gemeente Leudal en/of Veiligheidsregio Limburg-Noord op zaterdag 17 juli geen lokale crisismanager die de algehele coördinatie en verantwoordelijkheid op zich nam? Er was een gebrekkige organisatie en leiding, gebrekkige informatievoorziening en communicatie, onduidelijke bevelsstructuur en geen oog voor de inwoners. Inwoners moesten daardoor zelf de coördinatie op zich nemen. Echter, zij hadden onvoldoende informatie/kennis over kritieke plekken in de dijk, de te verwachte waterstand en het nemen van veiligheidsmaatregelen. Tevens waren de vrijwillige coördinatoren onvoldoende zichtbaar en hadden ze onvoldoende communicatiemiddelen (onderling en naar de vrijwilligers)**

De gemeente en Veiligheidsregio hebben steeds opgeschaald aan de hand van de reguliere crisisstructuur met bestaande rollen en taken. In eerste instantie is er een kernoverleg gepland op lokaal niveau. Zodra de situatie ernstiger werd is er een team bevolkingszorg (gemeentelijk crisisteam) ingericht die tijdens het hoogwater er voor zorgde dat er maatregelen en voorzieningen werden getroffen in Leudal. De coördinatie tijdens deze crisissituatie verliep via de Veiligheidsregio, hierbij werden ook hulptroepen vanuit het hele land ingezet op de grootste knelpunten in Limburg.

Het Waterschap Limburg treft de maatregelen betreffende de dijken.

15. **Is een draaiboek c.q. protocol dat aansluit bij een lokale situatie beschikbaar wanneer een dergelijk rampscenario zich voordoet?**

Het geldende Rampbestrijdingsplan hoogwater Maas is gepubliceerd op de website van de Veiligheidsregio Limburg Noord. Per gemeente is een aparte actielijst opgesteld met uit te voeren maatregelen per waterstand door betrokken organisaties (gemeenten, Waterschap, Rijkswaterstaat, etc.). Overigens was de afvoer van de Maas met ongeveer 3250 m3 per seconde een extreem hoge afvoer die zich sinds de start van gestructureerde metingen in 1911 nog nooit heeft voorgedaan.

16. **Waarom werd niet de hulp van defensie en/of de brandweer ingeroepen? Op diverse plekken in de Veiligheidsregio Limburg-Noord (o.a. Roermond, Wessem, Well, Arcen, Velden) was defensiepersoneel namelijk wel bezig met dijkverhogingen- en verstevigingen. De aanwezige brandweerkorpsen zijn op eigen initiatief naar Buggenum gekomen.**

De inzet van Defensie is gecoördineerd vanuit het Regionaal Operationeel Team van de Veiligheidsregio Limburg Noord en is ingezet op de grootste knelpunten.

Op 17 juli is het burgerhulpinitiatief Buggenum ondersteund door de brandweer. Bevelvoerder brandweer Veiligheidsregio Limburg Noord coördineerde dit ter plaatse. Daarbij is er afstemming geweest tussen brandweer en Veiligheidsregio.

17. **Op zondagmiddag 18 juli om 17.30 uur werd het evacuatiegebied vrijgegeven. Onduidelijk was of burgers nog moesten posten bij de wegafzettingen, aangezien Waterschap Limburg nog steeds meldde dat de dijken verboden gebied waren. Uiteindelijk hebben de vrijwillige coördinatoren de beslissing genomen dat posten bij de wegafzettingen niet meer noodzakelijk is. Waarom heeft de verantwoordelijke instantie hier geen verantwoordelijkheid in genomen?**

Gemeente leudal

De dijken worden voortdurend door het Waterschap bewaakt en geïnspecteerd. Daarbij is ook steeds opgeroepen de dijken niet te betreden. Pas na de laatste inspectie kon de dijken vrijgegeven worden en mochten mensen deze weer betreden. Dit is gecommuniceerd via Lokale crisiszender L1 en de gemeentelijke kanalen.